

Vergaderjaar 2025–2026

29 279

Rechtsstaat en Rechtsorde

Nr. 1018

**BRIEF VAN DE MINISTERS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID EN
ASIEL EN MIGRATIE EN VAN DE STAATSSECRETARIS JUSTITIE
EN VEILIGHEID**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 april 2026

Met deze brief brengen wij uw Kamer op de hoogte van de voortgang van de Justitie en Veiligheid beleidsagenda voor Caribisch Nederland (CN) 2021–2025¹ in het jaar 2025. Jaarlijks wordt uw Kamer over de voortgang van de beleidsagenda geïnformeerd. De brief volgt de opzet van de beleidsagenda 2021–2025 en gaat eerst in op de vier speerpunten van deze agenda: 1) georganiseerde en ondermijnende criminaliteit, 2) grensbewaking en migratie, 3) resocialisatie, re-integratie en jeugdbeleid, en 4) crisisbeheersing. Vervolgens komen de ontwikkelingen rond de randvoorwaarden uit de beleidsagenda aan bod. Ook wordt er in deze brief kort stilgestaan bij de nieuwe beleidsagenda CN 2026–2030, die eind maart aan uw Kamer zal worden verzonden.

Georganiseerde en ondermijnende criminaliteit

Aanpak witwassen

Per 2023 is de tijdelijke versterking voor het Openbaar Ministerie Bonaire, Sint Eustatius en Saba (BES) en de Rijksrecherche permanent. Dit betekent dat twee rechercheurs van de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (FIOD) aan de slag zijn gegaan in CN. Mede door de versterkingen bij het OM BES en de Rijksrecherche, nam de afgelopen jaren het aantal financiële onderzoeken toe, en werden deze met succes afgerond. Onderzoeken naar witwaspraktijken vereisen specifieke kennis en kunde. Om die reden blijft het OM BES met symposia en workshops de kennisoverdracht bij ketenpartners stimuleren zoals ook opgenomen in de Beleidsagenda Caribisch Nederland 2026–2030.

Het afgelopen jaar is verdere opvolging gegeven aan het evaluatierapport van de Financial Action Task Force (FATF) die in augustus 2022 is

¹ Kamerstukken II 2022/23, 29 279, nr. 659.

gepubliceerd. Het evaluatierapport, waar CN ook in is meegenomen, ging in op het Nederlandse beleid tegen witwassen, terrorismefinanciering en financiering van de verspreiding van massavernietigingswapens. In 2025 is met name de aanbeveling over het verbeteren van de voorlichtingsrol van het Financial Intelligence Unit (FIU)-Nederland gerealiseerd door middel van een verbeterde website en door gerichte voorlichting aan meldingsplichtige instellingen en beroepsgroepen, zoals banken en notarissen.

Corruptiebestrijding

Op 20 juni 2025 zijn de contouren van een Nederlandse corruptieaanpak, die nauw samenhangt met het integriteitsbeleid, met de uw Kamer gedeeld.² Deze aanpak gaat in op het bestrijden van corruptie langs vier lijnen. De vier lijnen zijn als volgt:

1. Inzetten op de grootste kwetsbaarheden.
2. Vergroten van de weerbaarheid van de belangrijkste overheidsprocessen en -systemen.
3. Vergroten van de weerbaarheid van de private sector.
4. Effectief strafrechtelijk interveniëren.

De komende tijd zal worden gezien op welke manier Bonaire, Sint Eustatius en Saba bij deze lijnen worden betrokken. Dit is ook gemeld in de nieuwe JenV Beleidsagenda 2026–2030 die 31 maart met uw Kamer is gedeeld.

Verder is op 1 september 2025 de Agenda Goed Bestuur Caribisch Nederland door de Staatssecretaris van Koninkrijksrelaties en Digitalisering (BZK) naar uw Kamer verzonden.³ Deze Agenda gaat onder meer in op het versterken van goed bestuur op Bonaire, Sint Eustatius en Saba. BZK en JenV werken in dit kader nauw samen.

Inrichting notariële dienstverlening

De relatie tussen de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) en het notariaat in Caribisch Nederland is recent verstevigd. Het afgelopen jaar is door JenV verkend hoe het notariaat gedigitaliseerd kan worden. Zo wordt onderzocht hoe en op welke termijn de beroepsgroep elektronische toegang kan krijgen tot persoons- en bedrijfsgegevens, zoals het Kadaster en de Kamer van Koophandel, alsook het registreren van aktes en partijgegevens in deze. Dit gebeurt i.s.m. de KNB en het Ministerie van BZK die werken aan de digitalisering op CN. De KNB en JenV staan in nauw contact over de voortgang van dit proces.

Versterking aanpak financieel economische criminaliteit/verdieping samenwerking Recherche Samenwerkingsteam en Korps Politie Caribisch Nederland

Eind 2023 zijn twee FIOD-medewerkers toegevoegd aan het Korps Politie Caribisch Nederland (KPCN). Eén van hen is toegevoegd aan de afdeling Informatie en Expertise en de andere aan de afdeling Opsporing, waarbij ook een bijdrage zal worden geleverd aan het gecombineerde Recherche-samenwerking (RST)-KPCN team. Met deze aanvullingen zijn deze afdelingen in 2024 nader versterkt. Deze versterking heeft zich doorgezet in 2025 waarmee de processen en werkwijzen, en daarmee de kennis, geborgd is gebleven. Daarnaast is het netwerk van KPCN-FINEC en het RST uitgebreid onder andere door samenwerking met Belastingdienst

² Kamerstukken II 2024/25, 29 911 IV, nr. 472.

³ Kamerstukken II 2024/25, 36 600 IV, nr. 73.

Caribisch Nederland, Douane, het Openbaar Lichaam Bonaire en bankwezen.

In 2025 vond tevens de opleiding financieel rechercheren plaats met deelnemers uit alle korpsen van het Koninkrijk. De opleiding is gefinancierd door het RST en ondersteund door KPCN-FINEC. Ook is in 2025 vanuit het RST ten behoeve van de korpsen in het Caribisch deel van het Koninkrijk een basiscursus cryptovaluta georganiseerd, gericht op het versterken van kennis en vaardigheden in het kader van de bestrijding van ondermijning. De training richtte zich op het herkennen en analyseren van crypto gerelateerde geldstromen en bood zowel generieke basiskennis als verdieping op het gebied van digitale opsporing. De cursus is verzorgd voor medewerkers van het RST en de korpsen in het Koninkrijk en kende vanuit KPCN 18 aanmeldingen.

Verder is er meer structuur aangebracht in het aanbrengen van financieel-economische opsporingsonderzoeken bij diverse gremia, zoals het Tactisch Afstemmingsoverleg (TAO) en de lokale Stuur- en Weegploeg.

Een ander proces dat zich in 2025 heeft voortgezet is het periodiek overleg tussen de Hoofdofficier van Justitie (HOvJ), Korpschef en teamchef RST. Dit komt voort uit artikel 8 lid 6 van het Protocol Recherchesamenwerking. Hiermee is gezamenlijk (meer) richting gegeven aan de effectieve en efficiënte inzet van de medewerkers in gezamenlijke decentrale teams waar het RST capaciteit verleent aan het KPCN. Het RST stelt tevens ook capaciteit beschikbaar voor de lokale korpsen in Aruba, Curaçao en Sint Maarten. Het decentrale «embedded»-team richt zich primair op de bestrijding van misdrijven die een ernstige inbreuk maken op de rechtsorde van het betreffende (ei)land.

Regionaal Informatie en Expertise Centrum CN

Tijdens het Commissiedebat Justitieketen van het Caribisch deel van het Koninkrijk van 26 september 2024 heeft de Minister van JenV naar aanleiding van een vraag van het lid Michon-Derkzen (VVD) aangegeven voornemens te zijn bij een positieve evaluatie de financiering voor het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) CN te continueren en dat, indien de evaluatie positieve signalen afgeeft, de financiering structureel zal worden gemaakt. Zodoende is de financiering van het RIEC CN op basis van een meerjarenplan tot het met 2028 toegekend. Hiermee kunnen de werkzaamheden van het RIEC CN de komende jaren worden voortgezet.

Tevens heeft het RIEC CN zich verder ingezet op het weerbaarder maken van bestuurders. Bij de Openbare Lichamen Bonaire en Sint Eustatius zijn in 2024 weerbaarheidsscans uitgevoerd. Afgelopen jaar ondervond het Openbaar Lichaam van Saba een weerbaarheidsscan. Met de weerbaarheidsscans wordt inzichtelijk op welke punten extra inzet nodig is om de Openbare Lichamen te versterken tegen de invloeden van ondermijnende criminaliteit.

Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur BES

Om de eigen integriteit te beschermen bestaat bij de openbare lichamen van Bonaire, Sint Eustatius en Saba de wens om de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob) te kunnen inzetten. Daar wordt al enige tijd aan gewerkt. In het afgelopen jaar is verder gewerkt aan het Bibob-instrument voor Bonaire, Sint Eustatius en Saba. De Europees Nederlandse Wet Bibob geldt daarbij

als uitgangspunt, waarbij rekening gehouden wordt met de eilandelijke context. Dit onder andere naar aanleiding van een aanbeveling van de Raad voor de Rechtshandhaving uit 2022⁴.

In 2025 is begonnen met het schrijven van de wettekst die toepassing van het Bibob-instrument mogelijk zal maken. In dat kader worden beleidsmatige en wetstechnische afwegingen gemaakt, waarbij tevens de benodigde input van de openbare lichamen wordt verwerkt. Ook wordt met hen actief gesproken over de implementatie- en uitvoeringsfase en de te nemen stappen, onder andere met betrekking tot het aanpassen van lokale regelgeving. Daarbij wordt tevens aandacht besteed aan hoe de openbare lichamen hun voorbereidingen voor een effectieve toepassing van de wet verder kunnen vormgeven, zodat zij hier later zelf gericht mee aan de slag kunnen. Parallel hieraan kijkt JenV naar oplossingen voor de huidige beperkte mogelijkheden voor uitwisseling van gegevens binnen het Koninkrijk, wat cruciaal is voor een goede werking van de Wet Bibob en waarvoor wetgeving zal moeten worden aangepast.

De invoering van de Wet Bibob heeft, mede gezien de verankering in het coalitieakkoord, prioriteit binnen mijn ministerie. Uw Kamer zal periodiek worden geïnformeerd over de verdere ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld in de voortgangsbrief over het jaar 2026.

Grensbewaking en migratie

Grensbewaking: organiseren info-uitwisseling watchlists, overstays en ongewenste personen

Afgelopen jaar zijn de landen in het Koninkrijk, namelijk Aruba, Curaçao, Nederland en Sint Maarten, akkoord gegaan met een pilotvoorstel. Hiermee wordt de uitwisseling van gegevens over gesignaleerde personen op een geautomatiseerde en geanonimiseerde manier getest. De betrokken landen hebben ingestemd met dit pilotvoorstel, waarmee een belangrijke stap is gezet om ongewenste vreemdelingen sneller te identificeren en hun vrije beweging binnen het Caribisch deel van het Koninkrijk tegen te gaan. Het afgelopen jaar zijn de voorbereidende activiteiten ten behoeve van uitvoering van de pilot besproken en nader uitgewerkt in het platform van hoofden/vertegenwoordigers van de immigratiediensten/grensautoriteiten.

Deze pilot maakt deel uit van bredere werkzaamheden om het grenstoezicht te versterken. Hierbij wordt gewerkt aan een betere inrichting van de werkprocessen aan de grens en het versterken van capaciteit van de KMar. Met de brede grensclaim wordt ook de formatie van de KMar in Caribisch Nederland uitgebreid. Dit proces is in de afgelopen periode in gang gezet. In dit traject is reeds een nieuwe initiële opleiding voor personeel van de Rijksdienst Caribisch Nederland-collega's (RCN) gestart. In de komende jaren zal de KMar verder invulling geven aan de personele uitbreiding.

Advanced Passenger Information BES

Door het Advanced Passenger Information (API) wordt de Koninklijke Marechaussee (KMar) bevoegd om analyse te doen naar passagiers voordat zij op het grondgebied van CN aankomen. Zo kunnen de risico's van passagiers ingeschat worden en kunnen grenscontroles beter informatiegestuurd uitgevoerd worden. In 2025 heeft de KMar een

⁴ Augustus 2022 Inspectieonderzoek: Opvolging aanbevelingen corruptiebestrijding op Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

webportaal opgesteld waarbij verschillende regionale luchtvaartmaatschappijen op het API systeem aangesloten kunnen worden. Momenteel worden gesprekken gevoerd welke regionale luchtvaartmaatschappijen hier op aan zullen sluiten.

Migratiebeleid: visiedocument migratie per eiland

Medio 2024 is door de voormalige Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid de integrale beleidsvisie op migratie voor Caribisch Nederland 2035 gepubliceerd. Deze visie is in nauwe samenspraak met de openbare lichamen, lokale ketenpartners, uitvoeringsorganisaties en ministeries in Den Haag opgesteld. Voor de implementatie van de integrale beleidsvisie is een bijbehorend integraal implementatieplan gesteld. Hierin zijn de ambities tot concrete acties vertaald en actiehouders aangewezen. Dit plan is in 2025 i.o.m. betrokken ketenpartners nader uitgewerkt. Met deze visie wordt beoogd een solide en toekomstbestendig fundament te leggen aan de hand van een gezamenlijke integrale prioritering. Er wordt gewerkt aan de volgende zes beleidsdoelstellingen: 1) Versterking en verbetering van grenstoezicht; 2) Zorgvuldige en efficiënte afhandeling van toelatingsaanvragen; 3) Solide asielprocedure conform internationale verplichtingen en wet- en regelgeving; 4) Migratiebeleid dat duurzame (economische) ontwikkeling stimuleert en bevordert; 5) Goed geregelde en met voldoende rechtswaARBorgen omklede vreemdelingenbewaring; en 6) Goede en zorgvuldige organisatie en humane uitvoering van zelfstandige en gedwongen terugkeer van vertrekkelichtigen.

Aanpassing wet toelating en uitzetting BES

Ook is afgelopen jaar gewerkt aan de aanpassing van de Wet toelating en uitzetting (WTU) BES. Bij deze herziening wordt gebruik gemaakt van input vanuit de eerder genoemde meerjarige beleidsvisie op migratie, de lokale operationele behoeften en de evaluatie van de WTU BES. Met de aangepaste regelgeving krijgen de uitvoeringsorganisaties meer handvatten om de werkprocessen effectiever in te richten en te optimaliseren. Uw Kamer zal, zoals gebruikelijk, via de reguliere procedure worden geïnformeerd over de inhoud van de beoogde wijzigingen.

Aanpak mensenhandel

De aanpak van mensenhandel in Caribisch Nederland richt zich op preventie, signalering en de versterking van de ketensamenwerking tussen betrokken partijen. In 2025 is in dit kader specifiek ingezet op het vergroten van de bewustwording. Dit gebeurde onder meer door het organiseren van netwerkevenementen, het aanbieden van verdiepingstrainingen voor professionals en het uitvoeren van gerichte campagnes op Bonaire, Saba en Sint Eustatius. Deze activiteiten hebben bijgedragen aan een betere herkenning van signalen bij de maatschappij en professionals, en een verdere professionalisering van de samenwerking binnen de keten. In 2026 zal deze lijn worden voortgezet, met als doel de opgebouwde kennis verder te verdiepen en de gezamenlijke aanpak van mensenhandel duurzaam te versterken.

Resocialisatie, re-integratie en jeugdbeleid

Detentie in Caribisch Nederland

In 2019 begon de implementatie van het traject Veranderende Sanctietoepassing (VerSa) in Caribisch Nederland. Het traject liep aanvankelijk tot eind 2022, maar is verlengd tot en met 2025. Het doel was om door middel van resocialisatie en re-integratie effectiever te werken aan de

terugkeer van gedetineerden in de maatschappij en zo bij te dragen aan het verminderen van recidive. Afgelopen jaar is dit traject afgerond en is gestart met het structureel inbedden van onderdelen hiervan. Deze onderdelen zien op reguliere taken van het hoofd Detentie & Re-integratie waarbij onder andere ingezet wordt op ondersteuning op de vijf basisvoorwaarden⁵ en actieve ketensamenwerking. Daarnaast heeft de Dienst Justitiële Inrichtingen eind 2025 de opdracht gekregen om extra in te zetten op het verkennen van de mogelijkheden voor een Beperkt Beveiligde Afdeling (BBA). Caribisch Nederland beschikt op dit moment nog niet over een BBA. Door middel van een nieuw tijdelijk traject wordt verkend wat de mogelijkheden hiertoe zijn.

Op 11 juli 2025 is uw Kamer geïnformeerd over de capaciteitsproblematiek in de Justitiële Inrichting Caribisch Nederland (JICN) op Bonaire en over de maatregelen die in dat kader worden genomen en verkend.⁶ Een van deze maatregelen betrof het heenzzenden en uitzetten van vreemdelingen in de strafrechtketen (VRIS) door het OM BES. Het heenzzenden⁷ van een specifieke groep vreemdelingen, voornamelijk met de Venezolaanse nationaliteit, heeft voldoende ruimte gecreëerd om de justitiële keten in Caribisch Nederland weer naar behoren te laten functioneren. Op dit moment is geen sprake meer van een capaciteitstekort in de JICN. Het OM BES is dan ook weer gestart met het tenuitvoerleggen van voorwaardelijk opgelegde gevangenisstraffen na overtreden van voorwaarden (TUL) en het oproepen van zelfmelders.

Het heenzzenden door het OM BES is geen structurele oplossing voor de druk op de capaciteit van de JICN en moet gezien worden als een eenmalige ingreep en als incidenteel worden beschouwd. Gezien de beperkte capaciteit van de JICN kan de druk op de capaciteit snel toenemen, bijvoorbeeld wanneer enkele grote incidenten plaatsvinden waardoor meerdere personen gedetineerd moeten worden. Om die reden worden structurele oplossingen uitgewerkt waarbij wordt gekeken naar capaciteitsuitbreiding, detentiefasering (de eerder genoemde BBA) en mogelijkheden voor verruiming van de voorwaardelijke invrijheidstelling voor VRIS'ers. In het kader van de acute capaciteitsproblematiek is ook verkend of een verruiming van de termijn voor verlof onder elektronisch toezicht ruimte kan creëren in de JICN. Vanwege de beperkte opbrengst van een verruiming en de afgenomen acute druk op de capaciteit van de JICN is besloten de termijnen niet te wijzigen.

Vanwege zeer ernstige problematiek in de Point Blanche gevangenis op Sint Maarten en de beschikbare ruimte in de JICN is begin dit jaar besloten om 5 mannelijke gedetineerden uit Sint Maarten op te vangen in de JICN. Dit op voorwaarde dat deze plekken maximaal één jaar beschikbaar worden gesteld en de plekken in dit jaar binnen een maand weer inzetbaar moeten zijn voor gedetineerden uit Caribisch Nederland indien noodzakelijk. Daarnaast is eerder besloten om één vrouwelijke gedetineerde uit Sint Maarten op te vangen in de JICN. Het OM BES meent dat ondanks het beschikbaar stellen van deze plekken voor deze beperkte periode voldoende capaciteit over blijft voor Caribisch Nederland en het blijven oproepen van zelfmelders en TUL'ers.

Verbetering forensische zorg

Inzet voor verbetering van de forensische zorg in het Caribisch deel van het Koninkrijk vindt plaats via het meerjarig programma forensische zorg

⁵ Identiteitsbewijs, onderdak, werk en inkomen, schuldenaanaak en zorg.

⁶ Kamerstukken II, vergaderjaar 2024–2025, 24 587, nr. 1059

⁷ Het betreft heenzzendingen op basis van een opschorting van de executie.

en behandeling, tbs en pij. Het commitment voor dit meerjarig programma is tijdens het JVO van juni 2024 voor het eerst uitgesproken. Destijds hebben alle landen ingestemd met de ontwikkeling van dit meerjarig programma met het doel de forensische zorg in het Caribisch deel van het Koninkrijk te verbeteren. Nederland heeft toen financiële middelen, expertise en ondersteuning gereserveerd voor een periode van 4–5 jaar voor de programmamanager/het overkoepelende programma en voor de inrichting van het lokale projectteam voor Caribisch Nederland. Aruba, Curaçao en Sint Maarten hebben de commitment uitgesproken om middelen, expertise en ondersteuning vrij te maken voor de eigen landelijke projectteams. Om de forensische zorg in het Caribisch deel te verbeteren is ook samenwerking met de reguliere zorg van groot belang. Om die reden wordt ook samengewerkt met de Kingdom Mental Health Working Group.

In 2025 heeft het Caribisch deel van het Koninkrijk, en daarmee Caribisch Nederland, zich verder ingezet voor het verbeteren van de forensische zorg, wat van groot belang is voor alle (ei)landen. Zo hebben de landen tijdens het JVO van september 2025 opnieuw commitment bevestigd voor het meerjarig programma forensische zorg en behandeling, tbs en pij en hebben ze hun inspanning voor het opstellen van de landelijke projectteams bevestigd. Ten aanzien van de aansturing is besloten dat de reeds bestaande JVO-werkgroep forensische zorg, tbs en pij het programma inhoudelijk aanstuurt. Daarnaast is Stichting Reclassering Caribisch Nederland benoemd als budgethouder. Zeer recent is een programmamanager voor dit meerjarig programma geworven. Met de komst van deze programmamanager gaat het meerjarig programma daadwerkelijk van start en wordt de inhoud nader geconcretiseerd.

Inzet preventie jeugdcriminaliteit

In 2025 zijn de preventieve justitiële gedragsinterventie «Alleen jij bepaalt wie je bent» (AJB) en de kansrijke gedragsinterventie het «Leerorkest» voortgezet. Ook is het project «Mi ta B.O.N.», dat o.a. inzet op weerbaarheid en zelfredzaamheid van jongeren, opgezet. In totaal hebben ruim 60 kinderen deelgenomen aan AJB en ruim 380 kinderen aan het Leerorkest.

Verder is sinds 2025 op Bonaire met een pilot gestart voor de inzet van de Re-integratieofficier (RIO). In de voortgangsbrief van afgelopen jaar is aangegeven dat er in 2024 verkennende gesprekken gevoerd zijn over de introductie van de RIO op Bonaire. De RIO richt zich op ex-gedetineerde (veel)plegers van woninginbraken, straatroven, geweldsdelicten, overvallen en drugsgelateerde misdrijven in de leeftijd van 18–35 jaar met hardnekkige multiproblematiek. Deze doelgroep is moeilijk te motiveren, heeft een hoog recidivecijfer en heeft behoefte aan intensieve, langdurige begeleiding. Het doel van de RIO is het terugdringen van recidive. Door systematisch te werken aan de vijf basisvoorwaarden: identiteitsbewijs, werk en inkomen, huisvesting, zorg en schulden biedt de RIO perspectief op een succesvolle terugkeer in de maatschappij.

Crisisbeheersing

Afgelopen maanden werden gekenmerkt door spanningen in het Caribisch gebied vanwege de situatie tussen de Verenigde Staten en Venezuela. Er waren zorgen over de mogelijke impact hiervan op met name de benedenwindse eilanden van het Caribisch deel van het Koninkrijk. Nederland ondersteunde Aruba, Bonaire en Curaçao, waar nodig. Ik verwijs in dit verband naar de brief d.d. 6 januari jl. inzake de actuele ontwikkelingen Venezuela, waarin een opsomming wordt gegeven

van de door Nederland getroffen maatregelen en activiteiten.⁸ Daarnaast organiseerden de Ministeries van BZK en JenV gezamenlijk een aantal overleggen om de effecten en te nemen beheersmaatregelen, vanwege de geopolitieke ontwikkelingen, in het Caribisch gebied in kaart te brengen en met elkaar af te stemmen. Voorts nam de NCTV in dit kader het initiatief voor een interdepartementale scenariosessie om met betrokken partijen te doorlopen wat dit aan voorbereiding en opvolging vraagt. Het Ministerie van JenV werkt momenteel samen met de uitvoerende instanties in het Caribisch gebied aan verschillende scenario's om de impact van geopolitieke spanningen in het Caribisch gebied voor de justitiële keten inzichtelijk te maken. Op dit moment leveren het Ministerie van BZK en het Ministerie van JenV op verzoek bijstand aan Aruba en Bonaire om hen te ondersteunen in de voorbereidingen op verschillende scenario's die uit de geopolitieke spanningen kunnen voortvloeien.

Hoewel bovengenoemde ontwikkelingen de nodige aandacht vroegen, is daarnaast samen met Bonaire, Sint Eustatius en Saba en betrokken ketenpartners verder gewerkt aan de versterking van de crisisbeheersing van de eilanden. Voor een stand van zaken in dezen verwijs ik kortheids-halve naar de terugblik in de nieuwe beleidsagenda Caribisch Nederland 2026–2030⁹, de voortgangsbrief inzake de landelijke agenda Crisisbeheersing¹⁰ en de beleidsreactie op onder meer de inspectiebrief inzake rampenbestrijding en brandweerzorg Caribisch Nederland¹¹.

Randvoorwaarden

Voor het bereiken van de doelen genoemd onder de bovengenoemde speerpunten van het JenV-beleid in Caribisch Nederland, maar ook voor het in brede zin verbeteren van de rechtvaardigheid en veiligheid in Caribisch Nederland, heeft het Ministerie van JenV ook in 2025 verder gewerkt aan het beter op orde brengen van diverse randvoorwaarden.

Toegang tot het recht

Eerstelijns voorziening voor rechtshulp

Op 13 oktober 2025 is de Stichting voor rechtshulp en gelijke behandeling Bonaire, Sint Eustatius en Saba opgericht. De stichting zal, vergelijkbaar met het Juridisch Loket in het Europese deel van Nederland, burgers op Bonaire (Lokèt Hurídiko) en Sint Eustatius en Saba (Legal Desk) voorzien van gratis en laagdrempelig toegankelijke eerstelijns rechtshulp. Daarnaast is de dienstverlening van de stichting ook specifiek gericht op hulp en ondersteuning bij discriminatie en kwesties die te maken hebben met gelijke behandeling. De stichting werkt momenteel aan de inrichting van de voorzieningen op de drie eilanden. Verwacht wordt dat de dienstverlening in de loop van 2026 op gang zal komen.

Rechtsbijstand

Om het aanbod en de toegankelijkheid van rechtsbijstand te borgen is de afgelopen tijd in samenspraak met de Raad voor Rechtsbijstand een aantal gerichte maatregelen genomen:

- Per 1 januari 2025 is de inkomensnorm voor de kosteloze rechtskundige bijstand beleidsmatig gelijkgesteld aan het vigerende minimumloon op de drie eilanden.

⁸ Kamerstukken II 2025–26, 29 653, nr. 81.

⁹ Kamerstukken II, 2025/26, 29 279, nr. 1015.

¹⁰ Kamerstukken II, 2024/25, 29 517, nr. 271.

¹¹ Kamerstukken II, 2024/25, 26 956, nr. 222.

- In de eerste helft van 2026 worden de vergoedingen die advocaten ontvangen voor werkzaamheden die zij verrichten in het kader van de Wet kosteloze rechtskundige bijstand beleidsmatig geïndexeerd. De vergoedingen worden voortaan (met ingang van 1 januari 2027) jaarlijks door de Raad voor Rechtsbijstand geïndexeerd.
- Daarnaast worden eveneens beleidsmatig een aantal nieuwe vergoedingen voor werkzaamheden in het kader van de Wet kosteloze rechtskundige bijstand geïntroduceerd. Het gaat onder meer om een vergoeding bij verhoor door politie of opsporingsambtenaren (Salduz-zaken).

Ter bevordering van mediation op de eilanden wordt daarnaast de pilot mediation in strafzaken op beperkte schaal uitgebreid naar civiele zaken.

Verkenning digitale aangifte KPCN

In 2025 is de Wet invoering BSN en voorzieningen digitale overheid BES afgerond en op 11 november 2025 is deze grotendeels in werking getreden. Hiermee is in Caribisch Nederland het wettelijk kader gecreëerd voor, onder meer, de mogelijkheid om met een Burgerservicenummer een DigiD aan te vragen. Veel inwoners van Bonaire, Sint Eustatius en Saba hebben inmiddels de beschikking over een BSN en een DigiD. Aldus is aan de randvoorwaarde voldaan dat degene die digitale aangifte doet, zich op een betrouwbare wijze digitaal kan identificeren. De verkenning van het invoeren van de mogelijkheid om op semi-digitale wijze aangifte te doen, is daarmee niet meer noodzakelijk. De ICT-voorzieningen van het KPCN bevinden zich op dit moment in een transitieproces. De verkenning naar de mogelijkheden van digitale aangifte zal hierin meegenomen worden om te bezien op welk moment en onder welke voorwaarden deze mogelijkheid technisch kan worden gecreëerd. Daarnaast zal in kaart worden gebracht welke organisatorische en operationele voorzieningen nodig zijn om deze dienstverlening op een verantwoorde wijze in te voeren, inclusief een inschatting van de benodigde capaciteit, de beheerlast en de opbrengsten van het realiseren van de mogelijkheid van digitale aangifte, opdat aan de hand daarvan een besluit kan worden genomen over invoering daarvan.

Invoering Algemene wet bestuursrecht BES

De Algemene wet bestuursrecht (Awb) vormt in Europees Nederland het fundament onder behoorlijk bestuur, rechtsbescherming en transparante besluitvorming door de overheid. In Caribisch Nederland ontbreekt dit wettelijk kader, waardoor burgers en bedrijven maar ook bestuursorganen minder houvast hebben bij overheidsbesluiten.

Mede op verzoek van Bonaire, Sint Eustatius en Saba, wordt door JenV en BZK gezamenlijk een «Algemene wet bestuursrecht BES» ontwikkeld die is toegesneden op de openbare lichamen. Hierbij wordt het onderzoeksrapport «Wenselijkheid van en mogelijkheden voor een Algemene wet bestuursrecht voor de BES-eilanden» dat op 14 juni 2024 is aangeboden aan de Tweede Kamer en de eilandsbesturen betrokken.¹² Het Kabinet streeft ernaar het wetsvoorstel in de tweede helft van deze kabinetsperiode aan de Tweede Kamer aan te bieden.

Bestuurlijke bevoegdheden

De afgelopen jaren is gewerkt aan de bestuurlijke bevoegdheden van de eilandsbesturen. Zo zijn gezaghebbers meegenomen bij de uitbreiding

¹² Kamerstukken II 2024/25, 36 410 IV, nr. 72 + bijlage.

van de sluitingsbevoegdheid na onder meer beschietingen en explosies.¹³ Zoals aangekondigd in de beleidsagenda, kreeg de gezaghebber ook bevoegdheden tot sluiting en oplegging van een last onder dwangsom bij drugspanden¹⁴. Ten slotte is voortgebouwd op de verkennende werkzaamheden ter voorbereiding van de wijziging van de Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (WolBES) ten behoeve van enkele bevelsbevoegdheden ter handhaving van de openbare orde en een bestuurlijke boete voor overlast in de openbare ruimte. Hierover hebben afgelopen jaar ambtelijke gesprekken plaatsgevonden.

Verbetertraject Voogdijraad Caribisch Nederland

In 2025 is binnen Caribisch Nederland belangrijke voortgang geboekt in de Veranderopgave van de Voogdijraad Caribisch Nederland (VRCN). Dit eerste volledige uitvoeringsjaar stond in het teken van het leggen van een stevig fundament en het uitvoeren van verkenningen. Daarbij is ingezet op het versterken van governance, het verbeteren van sturing en managementinformatie en het verkrijgen van betrouwbare data als basis voor toekomstige beleidskeuzes.

De samenwerking tussen JenV en de VRCN is in 2025 verder geïntensiveerd, onder andere via een actief functionerende stuurgroep. Dit heeft geleid tot concrete resultaten, zoals:

1. Heractivering van governance: de Voogdijraad functioneert weer conform het Besluit Voogdijraad BES, met vertegenwoordiging van alle drie de eilanden en een duidelijkere rol- en verantwoordelijkheidsverdeling, waardoor besluitvorming rechtmatiger en consistent plaatsvindt.
2. Verbeteringen in de uitvoering van kinderalimentatie: de bezetting op dit dossier is uitgebreid, achterstanden zijn beter in beeld gebracht en in samenwerking met het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (LBIO) teruggedrongen, en er is een project gestart tot het realiseren van een verbeterde ICT-ondersteuning.
3. Ontwikkeling van werkprocessen en versterking van sturing: er is een nieuw proces ingericht voor toedeling van raadsonderzoeken, inclusief het werken met (Caribische) productienormen en betere dossiervorming. Ook zijn managementrapportages verbeterd en is een businesscase opgesteld voor structurele modernisering van de ICT- en informatievoorziening.
4. Versterking van de HALT-taak: met de inzet van een HALT-medewerker en een intentieovereenkomst met ketenpartners is de uitvoering van HALT-maatregelen geïntensiveerd en beter gepositioneerd binnen de jeugdstrafrechtketen.

Tegelijkertijd is zichtbaar dat de opgave complex is, mede door afhankelijkheden van ketenpartners en personele kwetsbaarheid in relatie tot het ziekteverzuim binnen de organisatie. Dit vraagt blijvende aandacht voor fasering, uitvoerbaarheid en samenwerking.

De uitvoering ligt grotendeels op koers en de eerste effecten van de ingezette verbeteringen worden zichtbaar en beter meetbaar. In 2026 verschuift de focus naar versterking en implementatie, waarbij de opbrengsten uit de verkenningsfase worden vertaald naar structurele beleidskeuzes, een meerjarenvisie en een concrete inrichting van de organisatie. Daarbij wordt de Voogdijraad uitgebreid met extra fte voor onder andere kinderalimentatie, HALT, raadsonderzoek en ondersteuning.

¹³ Staatsblad, 2023, 387.

¹⁴ Staatsblad, 2024, 377.

Hiermee wordt verder gewerkt aan een duurzame, wendbare en toekomstbestendige Voogdijraad in Caribisch Nederland.

Aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling

Uw Kamer is op 3 februari jl. uitgebreid geïnformeerd over de versterking van de aanpak van huiselijk geweld, kindermishandeling en geweld tegen vrouwen in Caribisch Nederland, waaronder de voortgang van de ratificatie van het Verdrag van Istanbul voor Caribisch Nederland. Graag verwijzen wij uw Kamer naar die brief.¹⁵

Consensus Rijkswet gegevensbescherming

De projectgroep harmonisatie gegevensbescherming, bestaande uit vertegenwoordigers van de vier landen, werkt in gezamenlijkheid aan de totstandkoming van een consensusrijkswet om het gegevensbeschermingsrecht binnen het Koninkrijk te harmoniseren. De beoogde consensusrijkswet omvat vier hoofdstukken met bijbehorende memorie van toelichting. De consensusrijkswet wordt in het JVO besproken en voorgelegd ter goedkeuring. In navolging van een positieve uitkomst kan de wet ter goedkeuring voor doorgeleiding naar het formele wetgevingstraject worden voorgelegd.

In het JVO van september 2025 lag de hele concept wettekst voor ter kennisneming. Hoofdstuk 1 bevat algemene bepalingen die materieel van toepassing zijn op alle typen persoonsgegevens. Hoofdstuk 2 richt zich op de verwerking van persoonsgegevens door zowel privaatrechtelijke als publiekrechtelijke organisaties in brede zin. Hoofdstuk 3 bevat regels met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens ten behoeve van de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten. Hoofdstuk 4, tot slot, is bestemd voor de overgangs- en slotbepalingen.

Verder lag ook de uitvoeringstoets H2 ter kennisneming voor in dit JVO.

Momenteel is voorzien dat een eerste volledig concept van het voorstel voor de Rijkswet gegevensbescherming, tezamen met een integrale rapportage over de uitvoeringsconsequenties van de wet, in de tweede helft van 2026 met het JVO gedeeld kan worden. In het JVO van september 2026 zal een besluit voorliggen of dit concept voorstel van Rijkswet door kan naar het formele wetgevingstraject.

Gelet op de omvang van de beoogde rijkswet, de complexiteit van de daarin te regelen materie en de beleidsmatige en inhoudelijke keuzes die daarbij gezamenlijk door de vier landen nog moeten worden gemaakt, is een planning wanneer de consensusrijkswet gereed is voor publicatie momenteel echter nog met veel onzekerheden omgeven.

Beleidsagenda CN 2026–2030

De JenV Beleidsagenda voor CN wordt om de vijf jaar vastgesteld. In 2025 is daarom gewerkt aan de opstelling van een beleidsagenda voor de periode 2026 tot 2030. Deze beleidsagenda is eind maart 2026 naar uw

¹⁵ Kamerstukken II 2022/26, 24 170, nr. 383 + bijlagen.

Kamer verzonden. Ook over de nieuwe beleidsagenda zal jaarlijks een voortgangsbrief worden gestuurd naar de Kamer. De eerste voortgangsbrief is voorzien in Q1 2027.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
D.M. van Weel

De Minister van Asiel en Migratie,
G. van den Brink

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
K.T. van Bruggen